



► “Vilmitar” on “Ave” ja “Kadri” kõrval üks maitsvamaid Eesti ploomi-sorte.



► “Pepi” on nii viljakas sort, et vahel tundub, nagu oleks puus vilju rohkem kui lehti.

ta on osutunud vastupidavamaks kui paljud teised ploomisordid. Eesti ploomidest rääkides tuleb kiita ka “Vilmitari”, mis oma aprikoosi meenutava välimuse ja maitsega on iga aia ja laua ehteks.

Tähelepanu tasub pöörata ka tumesiniste viljadega “Kadrile”, mis erinevalt “Avest” ja “Vilmitarist” vajab paraku tolmuandjat sorti enda kõrvale (selleks sobib hästi nt “Ave”). “Kadri” ei ole siiski väga vastupidav sort ega tarvitse karmima kliimaga paika sobida.

“Kadriga” omadustelt suuresti sarnane, ent pisut varasem on “Liisu”. Kurioosumina võiks teiste ploomipuude kõrval kasvatada ehk veel kollaseviljalist “Suurt Tõllu”, mille suurimate viljade mass kaugelt üle saja grammi võib olla (kõige suurem vili meie aiast kaalus koguni 150 g!). “Suur Tõll” on üldiselt väga väikese saagiga ning on meil tihti vaid üksikuid vilju kandnud.

### Sobivad võõramaalased

Sissetoodud sortidest on tähelepanuväärne isetolmlev “Renklod Haritonovoi” oma suurte tumesiniste septembri esimeses pooles valmivate imemaitsvate viljadega. Ka on see sort väga saagikas, ent mitte kõige vastupidavam (umbes “Emma Leppermann” tasemel või pisut üle). Hea vastupidavusega seevastu on “Eurasia 21” ja “Zaretšnaja rannjaja”, ühed vähestest ploomipuudest, mille õiepungad viimastele väga vastikutele talvedele üsna hästi vastu panid. Mõlemad on suurte maitsvate viljadega, ent isesteriilsed (sobi-

vad hästi teineteist vastastikku tolmeldama).

Varasema valmimisega sortidest on kasvatamist väärt “Kubanskaja Kometa”, mille suured punased viljad üksikutel aastatel juba juuli lõpus värvi muutma on hakanud. Ka see sort vajab tolmuandjat, milleks sobib hästi hilisepoolse valmimisega kollaseviljaline “Mara”. Mõlemad sordid on väga varase kandealgusega.

### Kirsipuid olgu rohkem

Maguskirsside aretamisega on Pollis samuti tõsiselt tegeldud ning selle tulemusena on uusi sorti viimaseil aastail palju. “Arthur” (endise nimega “Kristiina”) on üks meie ilusamatest ja suurema viljaga sortidest ning väärrib igati kasvatamist. On üsna saagikas ning hea vastupidavusega.

Enamik maguskirsisortidest on isesteriilsed ning tahavad enda kõrvale tolmeldajat sorti, nii võiks talle seltsiliseks istutada “Leningradskaja tšjornaja” või “Tõmmu”. Saagikas ja vastupidav on ka punaseviljaline “Elle” (hea tolmuandja on “Arthur”). Mõnusa maitse, kompaktse võra ja hea vastupidavusega “Piret” (tolmuandjaks nt “Meelika”) on samuti kasvatamist väärt.

Soovitatud tolmuandjad ei ole muidugi ainukesed, mis sobivad. Tegelikult pole üldjuhul maguskirsside tolmlemisega probleeme, kui aias kasvab vähemalt kaks eri sorti puud (või üks, millel mitu sorti kasvab).

Harri Poom,  
Saare-Tõrvaaugu aiand

## Polli “Pepi” on meie aedade hinnatuim pirnisort

**Pirnisorte on Eestis suhteliselt vähe aretatud, ent vaieldamatult kõige populaarsem sort on jälle Pollist pärit.**

“Pepit” kasvatatakse aedades ilmselt sama palju (või isegi rohkem) kui kõiki teisi pirnisorte kokku.

Ja õigusega: “Pepi” on varasema kandealgusega, väga saagikas, vastupidav, tolmuandjat ei vaja ning viljadki on tal imemaitsvad.

Ainuke puudus, mida “Pepile” ette heita võiks, on väike vili – aga ega kõik sordi juures esindatud saa olla. “Kadi”, üks uuematest Eesti pirnisortidest, on hu-

vitav selle poolest, et tema viljad on tihti üleni erksa punaga kaetud. Tegemist on heamaitselise ja üsna vastupidava pirnisordiga, mille vilju ka paar nädalat säilitada saab. Teine punaseviljaline uudisort on “Polli punane”. See on tüüpiline lühikese säilivusega (vaid mõni päev) suvepirn.

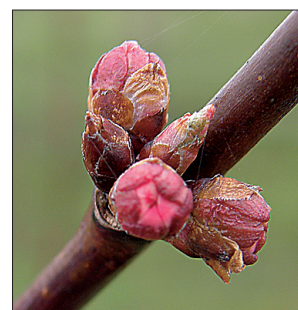
Sissetoodud pirnisortidest tuleb kiita väga suure viljaga maitsvat sügispirni “Devoe” (“Americana”), mille tugeva viljalihaga pirnid juba isegi pooltoorena süüa aitavad. Väärt pirnisort on veel Lätist pärit “Sovenirs”, mis on väga mahlase sulava viljalihaga sügispirn.

## Populaarsed perepuud

**Üks huvitav trend koduaeda istutatavate viljapuude juures on viimasel mõnel aastal lausa plahvatuslikult suurenenud huvi mitmesordiliste, nn perepuude vastu.**

Perepuud lubavad väikesesse aeda kergesti palju sorte mahutada ning, mis eriti oluline, võimaldavad piirduda vaid ühe puuga ka pirni-, maguskirsi- ja ploomipuude juures hoolimata sellest, et enamik nende sorte on isesteriilsed ning vajavad kindlasti tolmuandjat.

Istikutootjad klapitavad-



► Tänavune pehme talv erinevalt kahest eelmisest halastas aprikoosi õiepungadele. Nii et kui öökülmad liiga ei tee, võib tänavu veel saakigi saada.

ki perepuudesse vastastikku tolmlevad sordid kokku, nii et aiapidajal kaob vajadus eraldi tolmuandja muretsemiseks.